

Mateřská škola Zbuzany, příspěvková organizace

Ořešská 141, 252 25 Zbuzany

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás“

platný od 1. 9. 2024

číslo jednací: MŠ 31/2024

OBSAH:

1. Identifikační údaje o mateřské škole	3
1.1. Název a adresa.....	3
1.2. Kontakt.....	3
2. Obecná charakteristika mateřské školy	4
3. Vize a koncepce mateřské školy	5
4. Podmínky vzdělávání	7
4.1 Věcné podmínky	7
4.2 Životospráva.....	9
4.3 Psychosociální podmínky.....	10
4.4 Organizace chodu	12
4.5 Řízení mateřské školy	14
4.6 Personální a pedagogické zajištění.....	16
4.7 Spoluúčast rodičů	16
5. Organizace vzdělávání	18
5.1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných..	22
5.2. Vzdělávání dětí s OŠD.....	24
5.3. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	24
5.4. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	25
5.5. Přijímání dětí do mateřské školy	27
6. Charakteristika vzdělávacího programu.....	28
6.1 Vzdělávací cíle (záměry) předškolního vzdělávání.....	28
6.2. Rámcové cíle RVP PV	29
6.3. Specifické oblasti předškolního vzdělávání	30
6.4. Formy a metody vzdělávání	31
6.5. Pedagogické zásady.....	32
7. Vzdělávací obsah Školního vzdělávacího programu.....	33
7.1. Integrované bloky.....	38
7.2. Obsah jednotlivých integrovaných bloků.....	39
8. Evaluace	58
9. Seznam příloh:.....	62

1. Identifikační údaje o mateřské škole

1.1. Název a adresa

Mateřská škola Zbuzany, příspěvková organizace
Ořešská 141, 252 25 Zbuzany
IČO: 72562617

1.2. Kontakt

Telefon: 731 651 385
E-mail: mszbuzany@seznam.cz
Internet: www.mszbuzany.cz
Číslo účtu: 253739508/0300

Ředitelka mateřské školy: Mgr. et Bc. Markéta Šollerová

Zřizovatel mateřské školy: Obec Zbuzany, Na Návsi č. p. 1, Zbuzany, 252 25

Provozní doba: Po – Pá 7:00 – 17:00

Počet tříd: 3

Kapacita: 51 dětí

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Naše mateřská škola byla otevřena v roce 2012. Zpočátku byla jednotřídní mateřskou školou, postupně došlo k rozšíření kapacity na 27 dětí, které byly rozděleny do dvou tříd. Jelikož se obec Zbuzany v posledních letech těší velkému nárůstu obyvatel, vyvstala potřeba zvýšit kapacitu mateřské školy. Proto byl dostavěn a od 1. 9. 2016 otevřen nový pavilon mateřské školy s třídou pro 24 dětí. Současná kapacita mateřské školy je 51 dětí ve třech třídách. Třidu Hvězdiček navštěvuje 11 dětí, třídu Planetek 16 dětí a ve třídě Bublínky se vzdělává 24 dětí. Počty dětí v jednotlivých třídách odpovídají hygienickým prostorovým požadavkům. Přestože se obec Zbuzany nachází v těsné blízkosti Prahy, její charakter zůstává především vesnický. Mateřská škola je umístěna v samotném centru obce. Nemá vlastní dostatečně velkou zahradu, a tak pro pobyt dětí venku využívá v dopoledních hodinách zejména obecní park Pod Kaštany se vzrostlými stromy, který je vybaven herními prvky. Tento park je dostatečně velký a plně vyhovující pro pohybové aktivity dětí. Děti se také vydávají na vycházky do blízkého okolí mateřské školy.

V budově mateřské školy jsou třídy rozmístěny ve dvou pavilonech, které jsou propojené středovou chodbou. Každá třída má k dispozici vlastní místnost, která slouží jako třída, herna i tělocvična, a dále má vlastní sociální zařízení. Třída Bublínky má také vlastní šatnu a výdejnu jídla – malou kuchyňku. Třídy Planetky a Hvězdičky mají šatnu i výdejnu jídla společnou. U každé třídy se také nachází sociální zařízení pro zaměstnance. V budově mateřské školy se rovněž nachází kancelář ředitelky mateřské školy, sborovna pro učitelky, společný sklad výtvarných potřeb a sportovních pomůcek.

Součástí mateřské školy je malá přilehlá zahrada s terasou, houpačkami a skluzavkou. Tato zahrada je využívána především v odpoledních hodinách, kdy se ve školce nachází méně dětí.

Provoz mateřské školy zajišťujeme od 7:00 do 17:00 hodin.

Naše školka je specifická zaměřením na tvořivost, při naší práci využíváme metodu Tvořivá hra, a tím u dětí rozvíjíme polytechnické dovednosti a zájem o přírodu.

3. Vize a koncepce mateřské školy

3.1. Vize mateřské školy

Filozofií naší mateřské školy je vytvořit školu rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče. Naše představa ideálně fungující mateřské školy je vytvoření klidného, pohodového prostředí bez stresu, kde děti budou veselé, kamarádké, radující se, hrající si, mající zájem o dění v mateřské škole a každodenně těšící se do školky. Mateřská škola musí být pro děti, jejich rodiče, ale i zaměstnance přitažlivá. V klidném pohodovém prostředí bez stresu budou děti prožívat radostné dětství ve společnosti svých kamarádů. Budou zde respektovány jejich zájmy, potřeby a individualita. Budou mít možnost prožívat, zkoumat, tvořit, zkoušet, sami se rozhodovat a spolupracovat s ostatními.

Naší snahou je vést děti k tomu, aby byly jedinečnými osobnostmi, s vlastním názorem, schopné dívat se kolem sebe, přemýšlet a samostatně jednat, chovat se zodpovědně nejen k lidem, ale i k přírodě a věcem, umět nejen přijímat, ale i dávat, získat dovednosti, návyky a vědomosti, které pro ně budou užitečné při cestě za dalším vzděláním a také na cestě celým životem. Všichni společně se budeme snažit na základě vzájemného sdílení nápadů, zkušeností a evaluace, zlepšovat své činnosti a tím i výsledky naší práce.

3.2. Koncepce mateřské školy

Mateřská škola má ve svém školním vzdělávacím programu „Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás“ zpracovanou svoji filozofii a dlouhodobou vizi. Svým programem mateřská škola podporuje komplexní rozvoj dítěte. Cestou přirozené výchovy chceme položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb.

Třídní programy jsou tvořeny podle potřeb, zájmů, možností a schopností dětí, vychází z pedagogického hodnocení každého dítěte a ze skupiny dětí ve třídě. Program akceptuje osobnostní specifika dětí a také podmínky jednotlivých tříd, reaguje na možnosti a příležitosti, které se v průběhu roku objevují.

Cílem pedagogických činností je získání základů klíčových kompetencí, důležitých pro budoucí život dětí. Dětem je umožněno v záměrných, nezáměrných i spontánních aktivitách získávat žádoucí dovednosti a zkušenosti přirozeným způsobem, je podporována jejich zvědavost, individualita a socializace.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř bloků – ročních období, které respektují specifika předškolního věku. Každý blok obsahuje několik podtémat, které se vztahují k oblastem dětem blízkým. Děti docházejí k poznatkům

přirozeně, mnohdy formou prožitkového učení. Nové informace jsou předávány formou příkladu, názorné ukázky a vlastními praktickými činnostmi dětí.

Veškeré snažení všech zaměstnanců mateřské školy směřuje k tomu, aby děti byly ve školce maximálně šťastné a spokojené.

4. Podmínky vzdělávání

Vhodné podmínky vzdělávání příznivě ovlivňují i podmiňují kvalitu poskytovaného vzdělání. Chceme mít na paměti, že jediné spokojené dítě je schopné se vzdělávat a přijímat nové informace. Proto chceme, aby mateřská škola byla pro děti příjemným prostředím, ve kterém budou rády trávit chvíle odloučení od rodičů, a budou v ní šťastné.

4.1 Věcné podmínky

- Každá ze tříd v mateřské škole má k dispozici vlastní místnost, která je v jednotlivých částech dne využívána jako třída, herna, tělocvična, jídelna a ložnice. Ve třídě jsou umístěny didaktické pomůcky a hračky určené pro různé typy her a činností. Každá didaktická pomůcka a hračka má své určené místo a díky tomu se děti dobře vyznají v jejich uložení. Sportovní pomůcky jsou uloženy ve skladu sportovních pomůcek, který je společný pro všechny tři třídy. Zároveň je každá třída vybavená vlastními základními sportovními pomůckami. Součástí každé třídy je také sklad lůžkovin, v němž jsou umístěna lehátka a lůžkoviny pro každé dítě. Lehátka a lůžkoviny pro jednotlivé děti jsou umístěny odděleně v regálech a jsou označeny značkou dítěte tak, aby nedocházelo k jejich záměně.
- V šatně dětí má každé dítě určeno své místo označené značkou dítěte. Značky jsou pečlivě vybírány tak, aby se dětem líbily. Co se týče hygienického zařízení, počet toalet a umyvadel odpovídá vyhlášce č. 410/2005 Sb. Zdravotně hygienické zařízení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům, odpovídá počtu dětí, je pro děti bezpečné a je estetického vzhledu. Ke dvěma třídám také náleží přípravná kuchyňka - výdejna. Ta je vybavena moderními potřebami. Děti ze třídy Hvězdičky, kde přípravná kuchyňka - výdejna chybí, se v době oběda a odpolední svačiny spojují se třídou Planetek. Ve třídě Hvězdičky je 11 dětí a ve třídě Planetky je 16 dětí. Počet dětských stolů a židlí ve třídě Planetky je dostatečný pro 27 dětí.
- Všechny třídy jsou vybaveny vhodným dětským nábytkem, který je přizpůsoben antropometrickým požadavkům dětí, odpovídá počtu dětí ve třídě a je bezpečný. Výška stolků a židliček odpovídá vyhlášce č. 410/2005 Sb. Ve vybavení tříd převládá přírodní materiál a hračky z přírodního materiálu, které jsou zdravotně nezávadné.
- Do všech celoprosklených dveří byly nově nainstalovány bezpečnostní folie tak, aby budova s ohledem na bezpečnost odpovídala § 49 odst. 7 vyhlášky č. 268/2009 Sb.

- Šatny dětí, prostory na chodbě a prostory třídy jsou vybaveny nástěnnými dekoračními sítěmi, které slouží k prezentaci dětských prací rodičům a k estetickým účelům. V šatnách se také nachází nástěnky, které slouží k informování rodičů. Prostory mateřské školy zdobíme množstvím dekorací a ukázek dětských společných i individuálních výtvarných prací a výrobků.
- Děti si svými výtvarnými výtvary zdobí třídu, šatnu i celou budovu. Výtvary dětí jsou obměňovány v souladu s tématem tak, aby byl na první pohled vidět obsah tématu, kterým se ve školce aktuálně zabýváme.
- Třídy jsou vybaveny hračkami a didaktickými pomůckami pro dívky i chlapce, a to jak pro nejmladší věkovou skupinu, tak i pro děti v předškolním vzdělávání. Všechny hračky mají atestaci a jsou zdravotně nezávadné. Hračky ve třídách jsou pravidelně v průběhu roku doplňovány a obměňovány.
- Veškeré hračky, didaktické pomůcky, materiály a hry jsou ve třídách umístěny v otevřených policích tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Zároveň jsou stanovena pravidla pro jejich využívání dětmi i učitelkami.
- Veškeré zařízení a vybavení v mateřské škole je účelné a slouží dětem.
- V mateřské škole se nachází společný sklad výtvarných potřeb a sportovních pomůcek, který slouží všem třídám a využívají je všichni učitelé při své práci s dětmi. Sklad výtvarných potřeb je průběžně vybavován a doplňován podle potřeby sportovní pomůcky jsou rovněž doplňovány o nové náčiní a nářadí.
- Ve sborovně se také nachází knihovnička s odbornou literaturou pro učitele, která je postupně doplňována o další tituly. Knihovnička slouží všem učitelům při jejich práci s dětmi. Ve sborovně jsou také umístěny odborné časopisy pedagogického zaměření, které jsou k dispozici všem učitelkám. Učitelky také mohou při své práci využívat školní notebooky a kopírku s tiskárnou.
- Knihovničku dětské literatury průběžně doplňujeme o nové tituly. Dětské knihy se nacházejí jednak v knihovničce ve sborovně, jednak jsou uloženy v otevřených policích v každé třídě a děti je mohou každodenně využívat. Paní učitelky knížky obměňují s ohledem na probíraná témata a zájmy dětí.
- Ve školním roce 2021/2022 jsme při obou vstupech do školky zařídili knihobudky s dětskou literaturou a výchovně vzdělávací literaturou pro rodiče, z níž si děti i rodiče mohou volně půjčovat tituly domů a případně si knížky vyměňovat za jiné. Podporujeme aktivní čtenářství a vztah ke knihám a vzdělávání.
- Ve třídě Bublínky je umístěno piano. Všechny děti ze všech tříd se spolu se svými učitelkami pravidelně schází na společné zpívání u piana. Učíme se písničky na besídky pro rodiče i prezentaci školky na vystoupeních pro veřejnost.

- Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada. Jsou v ní nainstalovány herní prvky - houpačka, klouzačka a herní prvek medvídek. Z kapacitních důvodů zahrada slouží dětem především v odpoledních hodinách. V dopoledním čase pobytu venku děti zpravidla navštěvují obecní park, který je v dopoledním čase přednostně vyhrazen právě pro potřeby mateřské školy. V obecním parku Pod Kaštany je rovněž umístěno několik herních prvků sloužících dětem a umožňujících jim rozmanité pohybové aktivity. V parku se rovněž nacházejí přiměřeně vzrostlé stromy, které tvoří stinná zákoutí potřebná pro pobyt dětí v letních měsících.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů a jsou podrobovány pravidelným revizním kontrolám. Osvětlení a vytápění vyhovuje hygienické normě a je pravidelně kontrolováno. Úklid všech prostor je prováděn každodenně, pečlivě, podle stanoveného úklidového plánu.
- Preventivně předcházíme případným problémům prostřednictvím průběžné údržby budovy.
- Pravidelně jsou obměňovány koberce ve třídách a všechny prostory mateřské školy bývají pravidelně vymalovány.
- Dětské výtvarné práce prezentujeme také na veřejnosti v rámci obecních akcí.
- Abychom dětem zpříjemnili příchod do mateřské školy, vyzdobili jsme chodníky v areálu mateřské školy skákacím panákem a jinými pro děti atraktivními zábavně - vzdělávacími malbami.
- Průběžně nakupujeme a doplňujeme potřebné vybavení, pomůcky, materiály, hračky, dětské knihy a odbornou literaturu.

4.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná, vyvážená a pestrá strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku. Každý den je na jídelníčku ovoce nebo čerstvá syrová zelenina, díky tomu jsou děti vedeny k budování zdravých stravovacích návyků.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány přibližně tříhodinové intervaly. Děti k jídlu pozitivně motivujeme, nikdy je však nenutíme. Tolerujeme individualitu dítěte. Děti mají na jídlo tolik času, kolik potřebují. Děti jsou vedeny k samostatnosti, připravují si nádobí, chodí si pro druhé jídlo, samy si odnáší použité nádobí. Děti stolují v klidné pohodové atmosféře, mluví spolu při jídle tiše. Učitelka jde dětem příkladem v konzumaci jídel a pitném režimu. Děti mají denně na výběr z různých druhů nápojů, ovoce a zeleniny, rozhodují si také o velikosti porce, mohou si přidávat.

- Děti mají během celého dne k dispozici dostatečný přísun tekutin – voda, šťáva, neslazený ovocný čaj. Děti se při pití učí samostatně obsluhovat. Učitelky dětem připomínají důležitost pití. V letních měsících si děti nosí do mateřské školy z domova láhev s pitím, aby mohly pít i při pobytu venku.
- Je dodržován pravidelný denní rytmus a řád, který je zároveň natolik pružný, aby podle potřeby umožňoval přizpůsobit se změnám v organizaci činností a aktuálním situacím, které v průběhu dne mohou nastat.
- V režimu dne je vyhrazen dostatečný čas na každodenní spontánní hry dětí.
- Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku (podle klimatických podmínek a okamžité kvality ovzduší). V letních měsících je velká část aktivit přesunuta ven.
- Třídy jsou denně větrány. Učitelky dohlížejí na to, aby děti byly oblečeny přiměřeně teplotám ve třídě i venku.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen venku, ale i v interiéru mateřské školy. Děti se každý den ve třídách věnují pohybovým činnostem.
- Učitelky ve třídě omezují sezení dětí u stolečků na nejmenší možnou míru (na dobu stravování, výtvarných činností a práce s pracovními listy). Ostatní činnosti učitelky přinášejí do prostoru třídy, kde je více možností pro pohybové aktivity.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem, které nespí, je nabízen klidový program. Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.
- Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

4.3 Psychosociální podmínky

- Naším cílem je, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Děti by do mateřské školy měly přicházet rády a mateřská škola by pro ně měla být příjemným prostředím. Učitelky kolem sebe šíří atmosféru pohody, veselí a dobré nálady tak, aby ve škole byla klidná a příznivá atmosféra.
- Dbáme na profesionální přístup zaměstnanců k plnění pracovních povinností.
- Dbáme na to, aby děti viděly pouze zdvořilé a milé jednání mezi ředitelkou, učitelkami, rodiči i ostatními pracovníky. Dospělí si vzájemně pomáhají a snaží se být pro děti vzorem prosociálního chování. Dospělí mezi sebou respektují pravidla komunikace a naslouchání a mají možnost otevřeně se vyjadřovat k práci své, jiných zaměstnanců i k práci ředitelky. Nutná je vzájemná spolupráce učitelek.

- K pocitu příznivé atmosféry přispívají společné akce učitelek, dětí a rodičů, které pořádáme několikrát do roka (besídky, výtvarné dílničky, oslavy, loučení s předškoláky apod.).
- Snažíme se každému dítěti poskytovat tolik času na adaptaci v mateřské škole, kolik individuálně potřebuje a při jeho adaptaci spolupracujeme s rodiči. Vytvořením individuálního adaptačního programu s rodiči umožníme dítěti lehký vstup do mateřské školy.
- Ke každému dítěti přistupujeme individuálně podle jeho potřeb. Každému dítěti se snažíme věnovat tolik času, kolik potřebuje, učitelky dávají dětem možnost dokončit činnost, dohrát si hru, respektují osobní tempo dětí. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem. Dbáme na uspokojení všech potřeb dětí. V naší mateřské škole nevedeme děti k soutěživosti.
- Učitelka vůči dětem uplatňuje požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené. Dítě, které je pomalejší, má možnost dokončit činnost ve svém vlastním tempu.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovností, podceňování a zesměšňování jsou v mateřské škole nepřípustné. Všechny učitelky oslovují každé dítě jeho křestním jménem a přijímají každé dítě takové, jaké je. Mateřská škola věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji dětí a dbá na to, aby žádné dítě nebylo z kolektivu vyčleňováno.
- Děti se ve svých třídách aktivně podílejí na tvorbě pravidel soužití a tyto dohodnutá pravidla přijímají a mají je vyvěšeny na viditelném místě tak, aby se s nimi mohli seznámit i rodiče dětí (přivítat se a rozloučit se, oznámit odchod ze třídy, dodržovat hygienu, pomáhat ostatním, rozdělit se, neubližovat si, konflikty řešit slovy a ne rukama, po domluvě dokončit nedodělanou činnost, uklidit si po sobě hračky...). Volnost a svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat tato pravidla. Děti musí dostávat jasné a srozumitelné pokyny.
- Podporujeme dětskou individualitu a samostatnost dítěte. Jakékoliv manipulování s dětmi je vyloučeno. Všechny učitelky se snaží o to, aby pedagogický způsob, jakým vedou děti, byl podporující, sympatizující, projevoval se přímou, vstřícnou a naslouchající komunikací učitelky s dětmi. Pravidelně zařazujeme komunitní kruhy, aby děti měly možnost vyjádřit se k problému a učily se pravidlům naslouchání.
- Vzdělávací nabídka ve všech třídách odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. K tomu jsou přizpůsobena všechna témata, která jsou ve třídách probírána během školního roku. Vycházejí z třídních vzdělávacích programů, které jsou tvořeny v návaznosti na ŠVP „Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás.“ Jednotlivá témata jsou dětem blízká, snadno pochopitelná a užitečná. Vždy je uplatňován pedagogický

styl, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

- Učitelky se vyhýbají veškerým negativním slovním komentářům a podporují děti v jejich samostatných pokusech, projevech a výkonech a přiměřeně na ně reagují pozitivním oceněním. Učitelky se snaží vyvarovat paušálních pochval či odsudků.
- Snažíme se o budování vzájemné důvěry, ohleduplnosti a podpory mezi dospělým a dítětem. Děti se bez obav obracejí k dospělým se žádostí o pomoc.
- Ve všech třídách panuje neformální kamarádský vztah. Učitelka se směje s dětmi, dovede si udělat legraci i ze sebe, dodržuje dané sliby, stejně tak se bez obav dovede přiznat k neznalosti, omylu nebo chybě.
- Učitelka si všímá vztahů dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem. Působí tak jako prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí.
- V mateřské škole jsou také vytvořeny podmínky pro adaptaci a vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem tak, aby se v prostředí školky cítily jistě, bezpečně a přijímané.

4.4 Organizace chodu

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány spontánní hry, řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity a individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Do každodenního programu jsou zařazovány různé pohybové aktivity přiměřené věku dětí.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, a učitelka respektuje jejich osobní psychomotorické tempo.
- Učitelka se plně věnuje dětem a jejich vzdělávání po celou dobu své služby.
- Učitelky dbají, aby poměr mezi spontánní hrou a řízenou činností byl vyvážený. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Učitelky dávají dětem možnost dokončit své činnosti, dohrát si hru. Zejména v době scházení dětí učitelka organizuje nabídku řízených činností pro malé skupiny dětí (výtvarné činnosti, vzdělávací individuální činnosti, práce s dětmi s OŠD, práce s dětmi s OMJ).
- Je dbáno i na soukromí dítěte. Dítě má možnost se uchýlit do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.
- Jednotlivé služby učitelek jsou plánovány tak, aby docházelo k překrývání služeb učitelek a byla tak zajištěna možnost častého zařazování skupinových a individuálních činností dětí.

- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, k realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (včasná příprava pomůcek a jejich dostatečné množství). Učitelky vycházejí při plánování činností na třídách z potřeb a zájmů dětí, vedou si záznamy o vývoji dětí, vycházejí z pozorování dětí. Učitelky se na svoji práci cíleně každodenně připravují.
- Provoz mateřské školy od pondělí do pátku je od 7:00 hodin do 17:00 hodin.
- Děti se scházejí od 7:00 hodin do 8:30 hodin, a poté se mateřská škola z bezpečnostních důvodů uzamyká. Na základě předchozí dohody s učitelkou, rodiče mohou přivést dítě do školky i později do 9:00 hodin např. z důvodu návštěvy lékaře, logopeda apod.
- Zákonní zástupci jsou povinni přivádět své děti až do třídy, osobně je předat učitelce. Od této chvíle zodpovídá za dítě mateřská škola.
- Děti docházejí do školky zdravé. Jeví-li dítě známky nemoci nebo existuje-li podezření, že je dítě nemocné, má učitelka povinnost, v zájmu zachování zdraví ostatních dětí, ale také v zájmu onoho nemocného dítěte, odmítnout jeho přijetí.
- Zjistí-li během dne učitelka u dítěte příznaky nemoci (např. teplotu, zvracení, bolesti břicha), separuje dítě od ostatních a ihned vyrozumí zákonného zástupce dítěte. Rodiče si vyzvednou své dítě v co nejkratší době z mateřské školy a zajistí jeho vyšetření u lékaře.
- Rodiče jsou při ranním předávání povinni hlásit učitelce změny zdravotního stavu dítěte.
- Rodiče hlásí učitelce také jakékoliv změny v osobních datech dítěte, změny telefonních čísel rodičů, trvalého bydliště, zdravotní pojišťovny aj. důležité skutečnosti.
- Vyzvedávat děti z mateřské školy smí pouze zákonní zástupci dětí a osoby jimi zplnomocněné písemným pověřením. Pověřené osoby jsou v případě požádání povinny doložit svou totožnost dle zplnomocnění k vyzvednutí dítěte. Bez písemného pověření nevydá učitelka dítě nikomu jinému, pouze jeho zákonnému zástupci.
- Spojování tříd je maximálně omezeno.

REŽIM DNE V MŠ ZBUZANY

7:00 – 8:30	příchod dětí do školky do svých tříd (Hvězdičky jsou do 7:45 u Planetek). Spontánní hry dětí, vzdělávací činnosti z připravené nabídky
8:30 – 9:00	cvičení ve třídách, pohybové hry, komunitní kruh, didaktické hry, společné zpívání u piana, řečová a dechová cvičení
9:00 – 9:20	hygiena, svačinka
9:20- 10:00	řízená vzdělávací činnost k aktuálnímu tématu
10:00 – 12:00	pobyt venku, venkovní vzdělávací aktivity
12:00	oběd
12:30 – 12:45	čištění zubů, vyzvedávání dětí, příprava na odpočinek, klidové činnosti, prohlížení obrázkových knih a dětských časopisů
12:45 – 13:45	odpočinek dětí, čtení pohádky a diskuze, poslech příběhů, klidové činnosti a rozvoj předškolních dovedností u nespících předškolních dětí
13:45 - 14:00	protažení, uklízení postýlek, převlékání
14:00 – 14:30	hygiena, svačinka
14:30 - 17:00	vzdělávací aktivity dle zájmu dětí, vyzvedávání dětí (do 15:30 jsou Hvězdičky a Planetky ve třídě Planetky nebo na zahradě. Od 15:30 se všechny děti vyzvedávají ve třídě Bublínky nebo na zahradě.

4.5 Řízení mateřské školy

- Školní řád, Organizační řád, Provozní řád, náplně práce, směrnice MŠMT, ŠVP, vnitřní směrnice a další dokumenty vymezují jasná pravidla, povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců v mateřské škole.
- Mateřská škola má vytvořen funkční informační systém jak uvnitř školy, tak i navenek (webové stránky, informační nástěnky pro rodiče, informační nástěnky pro zaměstnance, pravidelné pracovní porady a zápisy z porad).
- Mateřská škola se člení na úsek pedagogický, úsek provozní a úsek školní jídelny. Všichni zaměstnanci znají své povinnosti, pravomoci a úkoly – jejich kompetence jsou obsaženy v pracovních náplních.
- Při vedení zaměstnanců je kladen velký důraz na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a pomoc, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Všichni zaměstnanci se vzájemně tolerují, důvěřují si a mají porozumění jeden pro druhého.

- Ředitelka školy zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, zajímá ji jejich názor a přikládá mu přiměřenou vážnost. Konečná rozhodnutí však přísluší ředitelce, při její nepřítomnosti zástupkyni.
- Ředitelka školy rozhoduje o záležitostech školy vymezených v rámci své pravomoci. Odpovídá za plnění úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Plánuje, organizuje, koordinuje a kontroluje úkoly a opatření směřující k zabezpečení činnosti v této oblasti. Rozhoduje o majetku a ostatních prostředcích svěřených škole, o hlavních otázkách hospodaření, o mzdové politice. Zajišťuje účinné hospodaření se státními a finančními prostředky zřizovatele. Ředitelka jmenuje zástupkyni statutárního orgánu, která ji v době její nepřítomnosti zastoupí v nezbytně nutné míře pro zajištění chodu mateřské školy.
- Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje ve vzájemné spolupráci. Ředitelka poskytuje zaměstnancům co nejlepší pracovní podmínky, naslouchá jim, respektuje jejich názory, nachází řešení. Ředitelka pravidelně provádí hospitační činnost na základě předem stanovených kritérií.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, učitelky se v průběhu roku pravidelně setkávají na pedagogických poradách, vyhodnocují svoji práci a vzájemně ji konzultují. Názory všech pracovníků jsou respektovány a konzultovány. Pedagogické pracovnice pracují jako tým.
- Během školního roku organizujeme akce pro děti a rodiče, na nichž se podílejí všichni zaměstnanci školy a k jejich organizaci jsou též zváni rodiče.
- Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Motivuje spoluúčast všech pedagogů na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.
- Důležité jsou pro nás také evaluační činnosti, které jsou smysluplné a užitečné a z jejich výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Ředitelka vytváří kontrolní a hodnotící systém, který poskytuje konkrétní informace o plnění koncepčních záměrů a plánů školy.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, PPP, mateřskými a základními školami v okolí. Stejně tak plní požadavky přicházející z Krajského úřadu Středočeského kraje, MŠMT a dalších institucí.
- Učitelky s rodiči projednávají v dostatečném časovém předstihu případnou nezralost dítěte ke školní docházce a nabízejí rodičům odbornou pomoc a konzultaci s odborníky (PPP).
- Zástupci zřizovatele se zajímají o problémy, se kterými se mateřská škola potýká a navštěvují mateřskou školu při akcích pořádaných pro děti a jejich rodiče.

4.6 Personální a pedagogické zajištění

- Celý pracovní tým funguje na základě jasně vymezených, společně vytvořených pravidel, která vycházejí z vnitřních předpisů, dokumentů a plánů. Každodenní práce učitelek vychází z cílů ŠVP. Všechny učitelky vytvářejí ve svých třídách třídní vzdělávací plány, které jsou v souladu s ŠVP a RVP pro PV. Učitelky vedou záznamy o vzdělávacích pokrocích dětí, provádí evaluaci, hodnocení.
- Všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- Veškeré informace vyplývající ze změn předpisů, zákonů, vyhlášek a směrnic ředitelka předává zaměstnancům ihned nebo je o změnách informuje na pedagogických poradách.
- Služby učitelek jsou tvořeny tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče o děti a jejich bezpečnost. Učitelky zodpovídají za práci ve třídě, přípravu akcí pro děti a organizační záležitosti týkající se jejich tříd.
- Učitelky v mateřské škole se soustavně sebevzdělávají a těm, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Všechny učitelky se pravidelně sebevzdělávají, čtou odborné publikace a odborné časopisy a portály. Každá učitelka se během roku sebevzdělává na základě plánu DVPP. Informace a poznatky z absolvovaných seminářů učitelky předávají ostatním učitelkám na pedagogických poradách. Učitelky přistupují ke svému dalšímu sebevzdělávání aktivně.
- Specializovaná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke které předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, je zajišťována ve spolupráci s poradenskými psychology.
- Ve třídách je podle maximálních možností zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti obou učitelek během dopoledne.

4.7 Spoluúčast rodičů

- Vztah mezi učitelkami a rodiči je velmi otevřený, vstřícný, založený na respektu, důvěře a spolupráci, ochotě vzájemně spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v mateřské škole prostřednictvím třídních schůzek, informačních nástěnek, webových stránek a individuálních konzultací s učitelkami.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých společných akcí (besídky, výtvarné dílničky, oslavy, vystoupení

dětí apod.). Informace o těchto akcích jsou jim písemně sdělovány v časovém předstihu na nástěnkách u tříd a také na webových stránkách mateřské školy a emailem.

- Mateřská škola je nakloněná spolupráci s rodiči, projeví-li rodiče zájem, mohou se spolupodílet na plánování akcí mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.
- Na začátku školního roku jsou rodiče na zahajovací schůzce informováni nejen o všeobecných provozních záležitostech, ale také o obsahu školního vzdělávacího programu.
- Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. Domlouvají se také s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte. Mateřská škola nabízí rodičům možnost konzultací. Učitelky však nezasahují do života rodiny, snaží se vyvarovat přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. S rodiči jednájí ohleduplně, taktně a diskrétně, protože vědí, že pracují s důvěrnými informacemi.
- Naše mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Snaží se být školou rodinného typu. Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis a seznamuje rodiče s nejnovějšími poznatky v oblasti výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

5. Organizace vzdělávání

Mateřská škola má tři třídy. Celková kapacita mateřské školy je 51 dětí. Mateřská škola Zbuzany se skládá ze dvou pavilonů, které jsou vzájemně propojeny středovou chodbou. Všechny tři třídy mají celodenní provoz. Počet dětí v jednotlivých třídách odpovídá hygienickým předpisům. Třída Bublínky má 24 dětí, Planetky 16 dětí a Hvězdičky navštěvuje 11 dětí. Pracovní doba učitelek ve třídách se maximálně možným způsobem překrývá. Třídy jsou věkově heterogenní.

- 1. třída – Hvězdičky**
- 2. třída – Planetky**
- 3. třída – Bublínky**

Rozdělení dětí do heterogenních tříd jsme se rozhodli realizovat od školního roku 2022/2023. Přesvědčily nás k tomu výhody, které tento typ rozdělení nepochybně přináší.

Přínosy pro skupinu:

- Vzájemné učení - mladší děti se učí od starších, ale i rozvoj starších je podněcován přítomností mladších. Mladší děti mají ve starších dětech vzor a snaží se je napodobovat, aby se přiblížily k jejich vývojové úrovni. Například mladší děti sledují starší při hře, která je vývojově vyšší. Sledováním jejich hry začínají mladší děti získávat povědomí o kooperaci, jenž je ve hře starších přítomna. Také se tímto způsobem dozvídají o fungování kompromisů, které se u starších uplatňují při výběru námětu a průběhu hry. Velkým motivačním zdrojem, proč sledovat hru starších a následně se ji snažit napodobit, je také to, že mladší děti usilují o to, aby mohly být do hry starších zapojeny.
- Skupina se projevuje vzájemným porozuměním, pomocí druhému, tolerancí a spoluprací.

Přínosy pro dítě:

- Mladší děti si v komunikaci se staršími více rozvíjí slovní zásobu, která je u starších dětí bohatší, než když by se mladší děti bavily pouze mezi sebou. Od starších se tedy učí některé řečové projevy, které by se v jejich věkové skupině normálně ještě nevyskytovaly, a tím se přirozeně v rozumové oblasti posouvají dál.
- Jako další výhoda pro mladší je adaptace. Mladší děti sledují chování starších, které je již adaptované.
- Pro starší děti věkově smíšená skupina přináší sebejistotu, uznání vlastní osoby, často právě v souvislosti s tím, že mladší je obdivují. Starší

mladším pomáhají, a to kladně hodnotí učitelka. Pokud některé ze starších dětí z nějakých důvodů nezvládá zařadit se mezi starší (je stydlivé, nestačí jim), tak má možnost najít si kamaráda mezi mladšími, a tudíž najít si své místo ve skupině. Starším také prospívá, když mají mladším něco vysvětlovat. Není lehké vysvětlit mladším dětem některé skutečnosti, protože mnoho je pro ně ještě nesrozumitelné. Proto starší děti musí vyvíjet úsilí, jak danou skutečnost vysvětlit. Jak informaci podat, aby jí rozumělo i mladší dítě. Proto se snaží zpřesňovat výrazy, popsat jednu skutečnost jinak, dávat do souvislostí. To vše jim pomáhá při rozvoji jejich aktivního myšlenkového zpřesňování. Takové vysvětlení je mladším bližší než od učitelky. Dospělí totiž používají delší větné celky a spojení, které jsou pro děti někdy obtížněji srozumitelné. Když něco vysvětluje starší dítě mladšímu, je sice v pozici znalejšího a má oproti němu více rozvinutou řeč, ale oproti učitelce používá kratší větné celky a méně složité větné stavby. Navíc si mezi sebou vydrží déle něco vysvětlovat, než kdyby to vysvětloval dospělý. Dítě mívá často k tomu i doplňující otázky, které druhému pokládá a těmi si ujasňuje danou skutečnost.

- Dětská skupina v mateřské škole je prostředím, kde se dítě poprvé setkává s větším společenským prostředím a snaží se do něj začlenit. Probíhá tedy socializace. Ta se uskutečňuje pomocí sociálního učení při setkávání se s jinými dětmi a dospělými. Ve věkově heterogenní třídě děti mohou mít mezi sebou věkové rozdíly až tři roky. Větší věkové rozdíly mezi nimi přispívají k pestřejším interakcím a vytváří si více sociálních rolí. V jednom okamžiku totiž mohou mít různé věkové role. Například čtyřleté dítě může být v pozici mladšího a učit se od staršího, ale zároveň je i v pozici staršího a může pomáhat mladšímu. Také samozřejmě se ocitá i v pozici stejně starého, čtyřletého a s ním být na podobné úrovni.
- Prostředí s různými věkovými rolemi přispívá také k tomu, aby děti poznaly, že nemusí zastávat jen jednu roli ve skupině (např. podřízenou), ale mění se podle situace a schopností dětí (např. dítě technicky nadané). Zkouší si, jak se chovat ve skupině, jak se jednou podřídit, přizpůsobit se, jindy zase se prosadit, někoho vést. Učí se, jak někomu pomoci nebo jak své schopnosti využít ve prospěch jiného dítěte.
- Ve věkově heterogenní skupině mají děti díky rozmanitému sociálnímu prostředí možnost rozvíjet schopnost empatie a kooperace. Díky tomuto typu uspořádání, kde se prolínají různé věkové a vývojové stupně, je pro kooperaci, která napomáhá sebevýchově, vytvořen větší prostor. S tím souvisí i pravidla, která jsou ve skupině nastolena. Pro mladší děti je v oblasti skupinových pravidel výhodou poznání, že pravidla nejsou určována jen dospělými, ale i starší děti se domáhají jejich dodržování. Starším dětem to přináší pocit sebevědomí a odpovědnosti, protože sledují, jak je jejich chování vyzrálé.

Přínosy pro učitelku

- Věkově heterogenní skupina napomáhá učitelkám k tomu, aby neměly tendenci sklouznout k frontální výuce, která by se v dnešní mateřské škole neměla objevovat často. Různý věk a různé schopnosti dětí učitelce ztěžují pedagogickou činnost s celou skupinou, a proto musí volit metodu kooperativního učení, která by měla být v předškolním vzdělávání uplatňována. Děti jsou si nejpřirozenějšími vzory a učí se od sebe navzájem. Učitelka by měla tohoto faktu využít a uspořádávat skupinové činnosti tak, aby děti spolupracovaly, a ne aby pracovaly odděleně.

Heterogenní uspořádání tříd však s sebou přináší určitá rizika, avšak tím, že je vůbec máme na paměti, je významným krokem k jejich eliminaci.

Rizika pro skupinu

- Přínosy věkově heterogenní skupiny mohou být narušeny některými skutečnostmi a změnit se v rizika. Z předešlého vyplývá, že věkově heterogenní uspořádání působí v mnohém na rozvoj dětí, ale špatné složení skupiny může naopak ohrožovat chování dětí. Pokud taková skupina nebude věkově vyrovnaná, tedy že jedna věková skupina bude převažovat, může být narušena skupinová dynamika. Neměly by převažovat ani starší ani mladší děti, ale jejich zastoupení by mělo být, pokud možno, vyrovnané.
- Vhodným působením učitelky lze předcházet nebezpečí vzniku špatných vztahů v heterogenní skupině. O potlačení nadřazenosti starších nad mladšími se může učitelka zasadit tím, že se při přípravě činností pro děti soustředí na to, aby mezi dětmi napříč věkovými skupinami byly budovány vztahy. Budování vztahů mezi dětmi by mělo být ve věkově heterogenní skupině pro ni prioritou a na tuto skutečnost se soustředit již od začátku školního roku. Měla by být nastavena jednoduchá, ale jasná pravidla soužití a zařazovány činnosti na rozvíjení vztahů mezi dětmi.
- Ve věkově heterogenní třídě může ohrožení způsobovat také materiální vybavení. V tomto typu uspořádání je třeba dbát na to, aby nábytek vyhovoval různě starým dětem. Také je důležité sledovat, zda je dostatečná pestrost v hračkách a zda každá věková skupina má možnost si pro sebe vybrat vhodnou hračku a jejich různé typy.

Rizika pro dítě

- Bylo uvedeno, že je dobré starší děti vést k tomu, aby pomáhaly mladším. Je ale důležité rozpoznat míru, kdy je to pro děti obohacující, tedy že to posiluje jejich sebedůvěru, a kdy už je to pro ně přetěžující a vnímají pomoc pouze jako povinnost, a ne jako pocit vlastní důležitosti. Pro mladší může být přílišná pomoc od starších ohrožující v případě, že na ni začnou moc spoléhat a budou očekávat, že vždy bude někdo, kdo jim pomůže.

- Rizika se objevují i v tom, že někdy starší děti mají tendenci mladší nebrat mezi sebe a začít je odstrkovat. Někdy ale zase naopak mladší vydírají starší děti, které jsou s nimi v jedné třídě.
- Také špatné prostředí může způsobit přetěžování dětí. Může se jednat o přetěžování mladších dětí, kdy jsou voleny činnosti, které přetěžují mladší, jsou pro ně příliš složité. Ale i naopak je třeba dbát na to, aby nebyly voleny jen činnosti, které sice pro mladší nejsou složité, ale pro starší jsou nepodnětné.

Rizika pro učitelku

- Ohrožením práce věkově uspořádané třídy je také sama učitelka. Ta totiž pokud nebude přesvědčena o přínosech takové skupiny nebo na práci v ní připravena, může změnit přínosy skupiny v rizika skupiny. To může být zapříčiněno tím, že učitelka bude úzkostná z představy, že takto uspořádanou skupinu nezvládne, neohlídá.
- Učitelka by se měla vyhnout činnostem, které vedou k soutěživosti či soupeřivosti. Svými výkony si děti nejsou rovny, a proto především učitelka by se měla vyvarovat, aby děti byly navzájem srovnávány. Takové postupy mohou vést k zesměšňování, nebo dokonce k šikaně.

Pedagogická činnost ve věkově heterogenní třídě

Při plánování činností ve věkově heterogenní skupině by učitelka měla myslet na to, aby cíle, které si stanoví, že chce u dětí rozvíjet, měla diferencované pro mladší a pro starší. Musí si uvědomit, že z dané činnosti nebudou mít všechny děti stejné výstupy, a proto si rozplánovat, co by měly zvládnout mladší a co starší děti. Takové rozplánování cílů na více stupňů dosažení napomáhá i tomu, aby učitelka mohla lépe přizpůsobit vzdělávání individuálním potřebám. Podle toho, v jaké rozvojové úrovni se dítě nachází, sleduje, na jaké úrovni by mělo stanovený cíl splnit. Při rozdílu stanoveného cíle a splnění úrovně učitelka volí další postupy, jak s dítětem individuálně pracovat.

Při plánování činností by měla učitelka brát v potaz i to, že je účelné využívat pomoc dětí. Starší děti jí mohou pomáhat při organizaci činností nebo přímo pomáhat svým mladším kamarádům. Naopak když zadá starším nějakou obtížnější činnost, mohou mladší děti při této činnosti asistovat doplňujícími aktivitami.

Obecná charakteristika tříd:

Děti 3 - 4 let

Dětem je věnován dostatek času k adaptaci, učitelky úzce spolupracují s rodiči dětí a maximálně respektují individuální potřeby dětí. Nejmladší děti si zvykají na každodenní činnosti v mateřské škole, rituály a režim mateřské školy. Od

prvopočátku jsou vedeny k samostatnosti v sebeobsluze, hygieně, stolování. Učí se komunikovat s ostatními dětmi i s dospělými v mateřské škole. Společně s ostatními dětmi a učitelkou si vytvářejí třídní pravidla a rituály, učí se je respektovat. Děti se učí vzájemné toleranci.

Děti 4 - 5 let

Děti se učí adaptovat se na režim mateřské školy, učí se navazovat kontakty s ostatními dětmi, komunikovat s nimi, dělit se, naslouchat a vytvářet dětská přátelství. Nabídka činností je široká a pestrá.

Děti 5 – 6 let a děti s odkladem školní docházky

Vzdělávací nabídka se obohacuje a rozšiřuje, vzdělávání je více zaměřeno na činnosti spojené se vstupem do základní školy. Vzdělávací program je individualizovaný, učitelky se snaží vyzdvihnout silné stránky dítěte a rozvíjet i jeho slabší stránky. Pro děti s odkladem školní docházky učitelky zpracovávají individuální vzdělávací program na základě doporučení PPP.

5.1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (§ 16 školského zákona). Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně zajišťuje mateřská škola i bez doporučení PPP na základě Plánu pedagogické podpory.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními dětmi a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Vzdělávání probíhá souběžně s ostatními dětmi. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP**. PLPP zpracovává škola samostatně bez doporučení školského poradenského zařízení. Pro děti s

přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně je ŠVP podkladem pro zpracování IVP. V případě přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami budeme postupovat podle podmínek RVP PV, stanovených zákonů, vyhlášek a dalších předpisů. V tomto případě budeme spolupracovat s PPP, SPC, lékaři a dalšími odborníky a zákonnými zástupci dítěte. Rovněž bude nutné navázání komunikace s rodiči ostatních dětí. Za vytvoření PLPP a IVP pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními zodpovídá ředitelka MŠ, která pověří třídní učitele těchto dětí vypracováním individuálních plánů PLPP, resp. IVP. Tyto plány budou vytvořeny bez zbytečného odkladu a projednány se zákonnými zástupci dítěte. Plány mohou být během školního roku průběžně přizpůsobovány potřebám dítěte. Vyhodnocování průběhu vzdělávání dítěte probíhá průběžně a soustavně v rámci evaluace třídních vzdělávacích programů. Vyhodnocování průběhu vzdělávání podle individuálního plánu bude probíhat alespoň jednou za půl roku (v případě dlouhodobé a časté nepřítomnosti dítěte může ve výjimečných případech probíhat za delší období), kdy budou rovněž stanoveny vzdělávací cíle na další období.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dítěte;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Nadání je vzácný dar, který, není-li rozvíjen, může přijít nazmar. Metodou včasné diagnostiky se snažíme odhalit u dětí jejich mimořádné schopnosti či nadání a rozvíjet je formou rozmanité vzdělávací nabídky. Mimořádně nadaným dětem je věnována zvýšená pozornost, kterou doplňujeme další vzdělávací nabídkou podle zájmu dítěte.

5.2. Vzdělávání dětí s odkladem školní docházky

Stejně, jako bylo popsáno v kapitole o vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, tak platí, že i pro děti s odkladem školní docházky jsou rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání pro všechny děti společné. Při vzdělávání dětí s odkladem školní docházky je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo jejich potřebám i možnostem.

Vzdělávání probíhá souběžně s ostatními dětmi. Ředitelka mateřské školy požádá zákonného zástupce dítěte o kopii zprávy z poradenského zařízení (PPP). Na základě zprávy z vyšetření, závěrů a doporučení třídní učitelka vypracuje pro dítě IVP. Plán IVP bude vytvořen bez zbytečného odkladu a projednán se zákonnými zástupci dítěte.

IVP může být během školního roku průběžně přizpůsobován potřebám dítěte. Vyhodnocování průběhu vzdělávání dítěte probíhá průběžně a soustavně v rámci evaluace třídních vzdělávacích programů. Vyhodnocování průběhu vzdělávání podle individuálního plánu bude probíhat alespoň jednou za půl roku, kdy budou rovněž stanoveny vzdělávací cíle na další období.

5.3. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici.

MŠ Zbuzany věnuje zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka byla poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou mají pedagogové na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk a uzpůsobují tomu didaktické postupy a tyto děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. V případě, že jsou v mateřské škole maximálně 3 děti v povinném předškolním

vzdělávání, které potřebují podporu v rozvíjení češtiny, je jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci vzdělávacích činností dle tohoto Školního vzdělávacího programu.

V případě, že by děti cizinců v povinném předškolním vzdělávání bylo v MŠ Zbuzany nejméně 4 a více, MŠ pro tyto děti zřídí skupinu, případně více skupin, pokud takových dětí bude více než 10, pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude probíhat v rozsahu 1 hodiny týdně, která bude rozdělena do dvou bloků v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

5. 4. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V mateřské škole se mohou vzdělávat děti již od dvou let věku, pokud to kapacita školky dovolí a dítě již přiměřeně svému věku zvládá hygienu a sebeobsluhu a je schopné účastnit se předškolního vzdělávání. Rámcové cíle a záměry vzdělávání obsažené v RVP PV a vzdělávací cíle a záměry obsažené v ŠVP jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let.

Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje, a to prostřednictvím všech smyslů. Snaží se osamostatnit, vymezuje se vůči ostatním, bývá silně egocentrické. Zatím se neorientuje v prostoru a čase, ale žije především přítomností a situacemi, které ji naplňují. Motorika se postupně vyvíjí, dítě je v pohybových činnostech méně obratné. Také má méně zkušeností než starší děti. Obvykle je vývoj dvouletých dětí v jednotlivých oblastech vývoje dosti nerovnoměrný.

Význam navštěvování mateřské školy je pro dvouleté dítě především sociální. Dítě je obvykle silně vázáno na osobu učitelky, je svědkem nových vzorců chování dospělých a vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a osvojuje si nové role. Učitelka je pro dvouleté dítě jistotou a oporou a má na paměti, že je pro dítě klíčovou osobou v budování vztahů s

vrstevníky a průvodcem dítěte v orientaci v běžném denním režimu mateřské školy.

Učitelky si dobře uvědomují, že dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu.

Učitelky se zaměřují na střídání nabídky činností, trénování návyků a praktických dovedností, ponechání co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity dětí.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Kromě podmínek vzdělávání uvedených v kapitole 4, je potřeba zajistit i některé další specifické podmínky vzdělávání, které reagují na vývojová specifika dvouletých dětí.

Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

ZÁMĚRY:

V tuto chvíli se v Mateřské škole Zbuzany nevzdělávají žádné dvouleté děti. Do budoucna však může nastat situace, kdy do mateřské školy začnou být přijímány i dvouleté děti, a proto se zaměříme na postupné zajišťování specifických podmínek pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Bude to zejména:

- Vybavení MŠ podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodnými pro dvouleté děti.
- Vybavení MŠ vhodným a bezpečným nábytkem.
- Odborné proškolení pedagogů v rámci DVPP.
- Vytvoření podmínek pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Umožnění dítěti používat specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Uplatňování laskavě důsledného přístupu k dítěti ze strany učitelky, učitelka dítě pozitivně přijímá.
- Aktivní podněcování pozitivních vztahů, které povedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

5.5. Přijímání dětí do mateřské školy

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a Kritérii ředitelky mateřské školy pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání. Do mateřské školy jsou přijímány především děti smyslově, duševně a tělesně zdravé. Přednostně jsou přijímány děti s povinným předškolním vzděláváním a děti s odkladem školní docházky s trvalým bydlištěm ve spádové obci Zbuzany.

Zařazení dítěte do mateřské školy probíhá formou zápisu v první polovině května předcházejícího školního roku. O termínu zápisu bývá veřejnost informována prostřednictvím webových stránek mateřské školy a informačními letáky vyvěšenými na mateřské škole a vývěsce obce. Za zveřejnění informací k zápisu zodpovídá ředitelka mateřské školy. O přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitelka mateřské školy podle §34 zákona 561/2004 Sb., podle kapacity školy a o svém rozhodnutí informuje písemně zákonné zástupce.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

Naše motto:

„Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás“

6.1 Vzdělávací cíle (záměry) předškolního vzdělávání

Záměrem předškolního vzdělávání v naší mateřské škole je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy klíčových kompetencí pro jeho další rozvoj a učení, pro život i vzdělání. Hlavním a prvořadým úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni vhodnou motivací, esteticky vyváženým prostředím a dostatkem mnohostranných podnětů, zajistit dítěti bohatství různorodých aktivit vedoucích k tvořivému uplatnění vlastních zkušeností, k prožitkům, hledání, experimentování a citlivému utváření individuální, zdravě sebevědomé a harmonicky vyvážené osobnosti po stránce emoční, adaptační i rozumové. Dítě se musí cítit v prostředí mateřské školy bezpečně a jistě, nesmí být zatěžováno či neurotizováno spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich nesmí být zvýhodňováno nebo naopak znevýhodňováno. Mateřská škola musí být pro dítě příjemným a kamarádkým prostředím.

Snažíme se podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, poznávací procesy a funkce, city, vůli a kamarádké vztahy – cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě působení okolí a vlastních zkušeností se zaměřením na rozvoj všech smyslů. To vše s ohledem na elementární možnosti dětského chápání a vidění světa. Chceme společně s rodinou rozvíjet osobnost samostatného, sebevědomého dítěte, schopného komunikovat a spolupracovat.

Při tvorbě našeho ŠVP jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (Září 2021) a z Konkretizovaných očekávaných výstupů RVP PV (2012). Vzdělávání dětí organizujeme tak, aby vedlo k naplnění rámcových cílů a prostřednictvím dílčích cílů z pěti vzdělávacích oblastí docházelo k rozvoji klíčových kompetencí.

6.2. Rámcové cíle RVP PV

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny v prostředí jemu blízkém, a zároveň i ty, které ho v budoucnu čekají.

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

Dlouhodobé záměry:

- Chceme podporovat odvalu a činorodost, zdravý vývoj a přiměřenou pohybovou aktivitu dítěte.
- Naší snahou je dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy pro další rozvoj a učení, pro život a vzdělání.
- Chceme rozvíjet osobnost dítěte s ohledem na jeho potřeby, zájmy a nadání, zajišťovat jeho pocit bezpečí jistoty a klidu a při tom pěstovat v dítěti zdravé sebevědomí, sebejistotu a samostatnost.
- Chceme dítěti předávat a zprostředkovávat základní životní zkušenosti formou prožitků v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků, založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů, a tím vytvořit základy celoživotního vzdělávání.

Krátkodobé záměry:

- Chceme u dítěte vytvářet zdravé životní postoje a návyky jako základ zdravého životního stylu a způsobu života.
- Chceme podporovat psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči, jazyka a poznávacích procesů.
- Chceme posilovat prosociální chování dítěte ve vztahu k ostatním lidem – v rodině a v mateřské škole.
- Chceme pomoci dítěti osvojit si poznatky a dovednosti související s podporou zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Chceme u dítěte vytvářet základy aktivních postojů a vztahů ke světu, k životu, ke kultuře a umění.

- Chceme pomoci dítěti seznámit se s místem a prostředím, ve kterém žije a vytvářet pozitivní vztah k němu.
- Chceme rozšiřovat povědomí dítěte elementárními poznatky o rozmanitosti, vývoji a proměnách přírody, kultury a techniky.
- Chceme pomoci dítěti pochopit, že lidská činnost může mít pozitivní, ale i negativní dopady na společnost a přírodní prostředí.

Náš ŠVP „Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás“ je navržen tak, aby v podmínkách naší mateřské školy vytvořil dobré předpoklady pro osvojení klíčových kompetencí u dětí, a to na takové úrovni, která je pro každé dítě individuálně dosažitelná. K jejich naplnění by měla směřovat veškerá výchova a vzdělávání v mateřské škole.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

6.3. Specifické oblasti předškolního vzdělávání

Výchova a vzdělávání dětí jsou obsažené ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, a to jak v těch řízených, tak i ve spontánních. Snažíme se omezovat předávání dětem hotových poznatků a slovních poučení. Namísto toho usilujeme o vedení dětí k větší samostatnosti, tvořivosti a aktivitě při řešení různorodých problémů a úkolů. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Maximálně jsou podporovány individuální rozvojové možnosti každého dítěte. Na konci vzdělávacího procesu dosáhne každé dítě takové úrovně osobního rozvoje a učení, která je pro něho individuálně dosažitelná.

Vzdělávací obsah je v RVP pro PV uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

- dítě a jeho tělo (oblast biologická)
- dítě a jeho psychika (oblast psychologická)
- dítě a ten druhý (oblast interpersonální)
- dítě a společnost (oblast sociálně – kulturní)
- dítě a svět (oblast environmentální)

6.4. Formy a metody vzdělávání

V pedagogickém procesu využíváme v naší mateřské škole různých organizačních forem činností dětí tak, abychom dosáhli žádoucího vzdělávacího výsledku. Jejich účelné a promyšlené střídání činí život dětí pestrým a dynamickým, což odpovídá jejich fyziologickým potřebám a stadiu jejich psychického rozvoje.

Hlavní činností dítěte předškolního věku je **hra**. Hra je specifickým projevem aktivity dítěte a je ovlivňována prostředím, v němž se dítě pohybuje. Je prostředkem i metodou vzdělávací práce.

Potřeba hry je v naší mateřské škole plně respektována. Při hře se dítě nejvíce otevře, nejlépe se učí a vytváří vztahy. Pokud je dítě v přiměřeně podnětném, bezpečném a klidném prostředí, může si hrát spontánně, projevit svůj pocit ze hry, vyjádřit a sdělit, co se mu podařilo, co dokázalo. Pokud si hraje společně s kamarády a má ze hry radost, dochází k všestrannému rozvoji dítěte. Z těchto důvodů je hra v nejrůznějších podobách pro děti a pedagogy nejdůležitější činností.

V průběhu dne v mateřské škole děti hrají zejména námětové, dramatické, pohybové, hudební, výtvarné, didaktické, psychomotorické a konstruktivní hry.

Hra je realizována v různých formách: spontánní, řízená, individuální, skupinová, kolektivní, hra s přesnými pravidly. Využíváme i momentálně vzniklých situací.

Při všech činnostech v mateřské škole dbáme na to, aby **učení** bylo co nejvíce **prožitkové** a aby se děti aktivně zapojovaly do činností, které je budou motivovat k dalšímu poznávání a objevování. Při všech činnostech se maximálně opíráme o dětskou představivost, zvědavost a potřebu objevovat, v dětech se snažíme probouzet aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe a hledat samostatné cesty.

Rovněž podporujeme **kooperativní učení**, při němž se rozvíjí schopnost komunikace, spolupráce a schopnost hledat možná řešení.

Rozvíjíme tvořivé myšlení a podporujeme vlastní nápady dětí, a to nejen v estetické oblasti.

V pedagogickém procesu využíváme také **názorných metod**, které vedou k přímému smyslovému poznávání světa. Používáme reálné pomůcky, názorné metodické pomůcky, obrázky, chodíme na poznávací vycházky, navštěvujeme různá zajímavá místa a divadla.

6.5. Pedagogické zásady

Ve výchovně-vzdělávací práci s dětmi dodržujeme **základní pedagogické zásady**, které vedou děti k aktivitě, experimentování, hledání odpovědí, k přemýšlení, formování vlastních názorů a k vytváření zdravého sebevědomí.

Zásady:

- **zásada úcty ke každému člověku** – úcta k druhým lidem i k sobě samému. Chválíme, důvěřujeme, posilujeme sebedůvěru dětí.
- **zásada ohledu na věkové a individuální zvláštnosti** – uplatňujeme takové nároky, které odpovídají možnostem a schopnostem každého dítěte.
- **zásada opory o kladné rysy dítěte** - každodenním kontaktem dítě poznáváme, snažíme se nacházet a vyzdvihovat jeho kladné rysy, oceňujeme jeho úspěchy, snažíme se předcházet negativním projevům.
- **zásada aktivity dětí** – vědomosti a dovednosti předáváme dětem prostřednictvím jejich vlastního poznání a vlastní činnosti, využíváme názorných a praktických metod, volíme metody s přímou účastí dětí.
- **zásada partnerského vztahu mezi učitelkou a dítětem** – vytváříme prostředí plné důvěry, pochopení, využíváme neformální autority učitelky, důsledně dodržujeme pravidla a zásady bezpečnosti dětí.
- **zásada všestranného rozvoje osobnosti učitelky** – soustavně a cíleně se vzděláváme, zaměřujeme se na rozvoj komunikačních dovedností a celkový osobnostní rozvoj.
- **zásada názornosti** – při práci s dětmi se snažíme volit takové činnosti, při nichž děti zapojují všechny smysly. Hledáme přitažlivé motivace.
- **zásada trvalosti** – při pedagogické práci máme na paměti, že lidé si obecně zapamatují 10 % toho, co slyší, 15 % toho, co vidí, 20 % toho, co současně vidí a slyší, 40 % toho, o čem diskutují, 80 % toho, co přímo zažijí a 90 % toho, co se pokouší naučit druhé (model integrované tematické výuky S. Kovalík).
- **zásada soustavnosti** – poznatky dětem předáváme tak, aby na sebe navazovaly a byly vzájemně propojeny.
- **zásada spojení výchovy se životem** – připravujeme děti pro život v reálném světě, hledáme témata, která jsou jim blízká a která vycházejí z dětského světa.

Šťastné a spokojené dítě je naše přání i náš cíl!

7. Vzdělávací obsah Školního vzdělávacího programu

„Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás“

Při tvorbě našeho ŠVP „Pojďme spolu poznávat barevný svět kolem nás“ jsme vycházeli z RVP pro PV a z konkretizovaných očekávaných výstupů RVP PV, které učitelky zapracovávají do vzdělávacích cílů v třídních vzdělávacích plánech. Při jeho tvorbě byl brán zřetel na individuální zvláštnosti dítěte předškolního věku a jeho potřeby a zájmy. ŠVP je rozdělen do 4 integrovaných bloků podle ročních období. Každý z integrovaných bloků pomáhá dítěti vytvářet elementární poznatky o světě lidí, zvířat, kultury, přírody i techniky, jenž dítě obklopuje.

Každý integrovaný blok nabízí několik podtémat, která si učitelky mohou přizpůsobit podle potřeb své třídy. Vzdělávací cíle, nabídku a očekávané výstupy lze průběžně přizpůsobovat daným tématům i aktuální situaci.

V rámci všech integrovaných bloků se průběžně zaměřujeme na rozvoj důležitých dovedností dětí před nástupem do školy. Kvalitním předškolním vzděláváním děti získají dobrý základ do budoucna. Rozvíjení školní připravenosti se prolíná celým předškolním vzděláváním a její intenzita se zvyšuje s věkem dětí. Dítě získává pregramotnostní kompetence díky řízeným i spontánním aktivitám.

Rozvoj předčtenářské gramotnosti

Příprava na čtení, naslouchání, mluvení

- denně dětem čteme, pracujeme s textem – kladení otázek, rekapitulace vlastními slovy, vymýšlení vlastních příběhů, poslech složitějších textů
- četba na pokračování, dostupnost knížek pro děti
- návštěvy knihovny, půjčování knížek z knihobudky ve školce

- rozvoj zrakového a sluchového vnímání, pozornosti, představivosti a paměti
- podpora mluvního apetitu, vyprávění a povídání s dětmi

Příprava na psaní

- rozvoj pravolevé orientace, fixace pohybu zleva doprava, koordinace zraku a pohybu, grafomotorická cvičení, uvolňovací cviky, správné uchopení tužky, správné sezení u psaní
- seznamování s písmenky, skládání vlastního jména, učíme se podepsat
- používání trojhranného programu výtvarných potřeb
- rozvoj jemné i hrubé motoriky

Rozvoj předmatematické gramotnosti

- manipulace s předměty, třídění, přiřazování, více x méně, stejně, prostorová orientace, labyrinty, konstruování podle návodu či plánu, rozpoznávání geometrických tvarů, porovnávání a uspořádání předmětů podle stanoveného kritéria, orientace v číselné řadě 1-6
- vyslechnout zadaný úkol a porozumět mu
- hry s pravidly, stavebnice, deskové hry
- časové uspořádání, porovnávání tvrzení pravda - nepravda a další činnosti

Logopedická prevence a rozvoj řeči

- přirozené ovlivňování správného řečového vývoje dítěte
- poskytování správného mluvního vzoru
- eliminace negativních faktorů ovlivňujících správný vývoj řeči
- rozvíjení smyslového vnímání (sluchového, zrakového, hmatového)
- rozvíjení aktivní a pasivní slovní zásoby a vyjadřovacích schopností
- rozvíjení jemné a hrubé motoriky, obratnosti a koordinace mluvních orgánů
- nácvik správného dýchání a hospodaření s dechem.

Tyto činnosti jsou v mateřské škole během denního režimu zařazovány do tzv. chvilek, a to pro děti nejpříjemnější formou – formou hry. Smyslem těchto činností je předcházení narušené komunikační činnosti v celé její šíři, ve všech jazykových rovinách.

V mateřské škole působí paní učitelky, které absolvovaly kurz logopedické prevence. Jde o logopedické asistentky, které se cíleně logopedické prevenci věnují.

Mateřská škola taktéž již několik let spolupracuje s logopedkou, která přímo v mateřské škole provádí logopedickou depistáž (nyní na rodičovské dovolené), na základě níž učitelkám doporučí, jak s dětmi v rámci logopedické prevence dále pracovat a rodičům doporučí, zda je s jejich dítětem potřeba docházet na logopedii.

Logopedická prevence v mateřské škole v žádném případě nenahrazuje odbornou logopedickou péči u dětí, u kterých byla diagnostikována těžší logopedická vada. Rodičům těchto dětí je doporučena odborná péče v logopedické ambulanci. V kompetenci paní učitelek – logopedických asistentek je informovat rodiče o dostupnosti této péče v nejbližším okolí.

Rozvoj digitální pregramotnosti dětí v předškolním věku

V rámci předškolního vzdělávání jsou budovány základy klíčových kompetencí. Přiměřeně věku vytváříme také základy a předpoklady pozdějšího rozvoje digitální gramotnosti. Jedná se především o položení elementárních základů vědomostí, dovedností, postojů a hodnot, což pomůže předškolním dětem zvládnout jejich budoucí roli žáka.

Digitální pregramotnost u předškolních dětí rozvíjíme ve dvou rovinách:

1. digitální technologie jsou cílem vzdělávání,
2. digitální technologie jsou prostředkem ke vzdělávání.

Obě tyto roviny se mohou při činnostech u předškolních dětí prolínat. Děti předškolního věku se s digitálními technologiemi postupně seznamují, zjišťují, k čemu slouží, jaký mají účel, komu pomáhají a k čemu. Dětem poskytujeme základní informace a

pomáháme jim reflektovat jejich praktické zkušenosti. Praktickou zkušeností může být použití pomůcek a přístrojů běžně spojených se životem v dnešní společnosti. Vše s důrazem na bezpečnost při používání digitálních technologií.

Mateřská škola Zbuzany využila obdržené finanční prostředky z fondu „Národního plánu obnovy“ na pořízení digitálních učebních pomůcek určených pro rozvoj informatického myšlení dětí a jejich digitálních kompetencí. Jsou to programovatelné robotické pomůcky a hry, robotické stavebnice, notebook, dětské digitální fotoaparáty a řada výukových interaktivních knih s Albi tužkou. Naším cílem je zvýšit kvalitu předškolního vzdělávání dětí a rozvíjet u dětí kompetence k učení, řešení problémů a činností.

V rámci digitální kompetence se děti učí:

- rozeznávat různé symboly, ikony, rozumět jejich významu, porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla.
- pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj jazyka a řeči (např. zvukové pexeso, pojmenování obrázku, opakování slov, nácvik správné výslovnosti atd.)
- pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj myšlení a představivosti (např. vyhledávání na základě barvy, velikosti, tvaru, zvuku, určení větší – menší, řazení obrázků podle časové osy apod.)
- využívat zařízení ke komunikaci s jinou osobou (přitom klást důraz na etiketu, zdvořilost, poznávání nevhodného chování a odmítání se na něm podílet)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí (fotografie, koláže fotografií, nahrávání hlasového komentáře)
- pracovat se vzdělávacími aplikacemi, v nichž se dotváří či mění nějaký obsah (např. malování, skládačky)
- chápat a tvořit jednoduché algoritmy, které jsou základem budoucí schopnosti programovat (lze využít programovatelné hračky)
- chovat se bezpečně v různých prostředích, včetně digitálního prostředí (např. jak se chovat při setkání s neznámými lidmi, odmítat nevhodné chování i komunikaci, která je dětem nepříjemná, získávat základy bezpečné práce s digitální technikou – nevhodnost dlouhého dívání se do obrazovek,

špatného držení těla, vzdálenost očí od obrazovky, spaní s telefonem apod.)

- chovat se šetrně k životnímu prostředí, získávat povědomí o ekologických aspektech využívání digitálních technologií, poučení o třídění odpadu, sběrných místech apod.
- řešit problémy, umět požádat o radu
- rozpoznat základní části digitálního zařízení a vědět, že uvnitř jsou programy. Děti také vědí, že jednotlivé třídy spojuje telefonní síť. Vědí, že škola komunikuje s rodiči prostřednictvím emailu, telefonu, že MŠ má webovou stránku apod.

Digitální technologie zařazujeme v mateřské škole v průběhu dne, prolínají se všemi vzdělávacími oblastmi. Děti již v útlé věku projevují zvědavost a výrazný spontánní zájem, čehož lze při rozvíjení digitální pregramotnosti využít.

Škola v přírodě

Na základě zájmu rodičů lze mateřskou školou uspořádat několikadenní Školu v přírodě. Pobyt v přírodě má vliv na všestranný rozvoj dítěte, umožňuje rychlejší pohybový vývoj a napomáhá k odstranění různých nedostatků a vad držení těla. Při hrách a činnostech venku děti poznávají přírodu všemi smysly, získávají k ní pozitivní vztah. Několikadenní pobyt v přírodě s vrstevníky pozitivně ovlivňuje také sociální a emoční rozvoj dětí, což prospěšně ovlivňuje jejich život. Škola v přírodě je pro děti dobrovolná a je hrazena rodiči.

7.1. Integrované bloky

Integrované bloky (od 1. 9. 2024)

Podzim aneb „Drak a dráček spolu letí, dívejte se vzhůru, děti“

- U nás ve školce
- Moji kamarádi
- Kouzelný svět pohádek
- Zvířátka v lese
- Podzim kolem nás
- Co dokáže počasí
- Halloween a strašidla
- Martin na bílém koni
- Naše tělo
- Chráníme si zdraví

Zima aneb „Na zahrádce první vločka, zvířátkům se klíží očka“

- Těšíme se na Advent
- Adventní čas
- Zima kolem nás
- Zimní sporty a radovánky
- Každý má své povolání
- Když se stane nehoda, aneb záchranáři, hasiči a policie
- Týden naruby
- Co se děje ve Vesmíru
- Masopustní veselí
- Budu školákem, aneb co se ještě naučím

Jaro aneb „Každá kytká maličká radost má ze sluníčka“

- Vítáme jaro
- Kamarádka kniha
- Moje zahrada
- Velikonoční tradice
- Naše planeta a ekologie
- Čarodějnice a jejich kouzla
- Moje rodina
- Zvířátka a jejich mládřátka
- Od housenky k motýlkovi

- Život na louce a u rybníka
- Podmořský svět
- Zvířátka v ZOO

Léto aneb „Kam sluneční paprsek dopadá, tam je zdraví a dobrá nálada“

- Bude léto
- Cestujeme bezpečně

7.2.Obsah jednotlivých integrovaných bloků

1. Podzim aneb „Drak a dráček spolu letí, dívejte se vzhůru, děti“

- U nás ve školce
- Moji kamarádi
- Kouzelný svět pohádek
- Zvířátka v lese
- Podzim kolem nás
- Co dokáže počasí
- Halloween a strašidla
- Martin na bílém koni
- Naše tělo
- Chráníme si zdraví

Vzdělávací záměr:

Cílem tohoto bloku je co nejvíce usnadnit novým dětem adaptaci v mateřské škole. Na začátku školního roku děti v mateřské škole poznávají nové kamarády, navzájem se seznamují prostřednictvím různých her a činností. Vytvářejí si pravidla společenského soužití, kulturních a zdvořilostních návyků. Postupně si přivykají na režim dne a řád v mateřské škole, poznávají prostory tříd, celé školky i zahrady. V rámci adaptačního období si zvykají na odloučení od rodičů, postupně jsou vedeny k samostatnosti a vzájemné pomoci. Začínají se vytvářet dětská přátelství a vztahy mezi dětmi a zaměstnanci školky.

V rámci dopoledních procházek děti poznávají také bezprostřední okolní prostředí. Při pobytu venku dbáme na bezpečný pohyb po komunikaci. Vnímáme prostředí, které nás obklopuje a dokážeme se v něm orientovat. Vnímáme naše podnebí, jeho proměny a prožíváme babí léto.

V tématu „Zvířátka v lese“ se děti pomocí básniček, písniček a příběhů seznámí se životem lesních zvířat. Podpoříme kladný vztah dětí ke zvířatům a přiblížíme si jejich život. Také si přiblížíme naše známé pohádky, ve kterých vystupují různá zvířátka. Kouzelný svět pohádek děti zavede i mezi pohádkové bytosti, seznámí je s jejich zápornými a kladnými vlastnostmi a přiblíží jim taje kouzel. Poslech pohádek dětem pomůže k rozvoji jejich řečového projevu a obohatí jejich slovní zásobu. Podpoříme také estetické cítění a prožívání a schopnost dramatického projevu.

S příchodem podzimu děti poznávají všemi smysly dozrávající podzimní plody stromů i rostlin na poli a v zahradce. Seznamují se s péčí o ovoce a zeleninu, se sklizní plodů, jejich využitím a důležitostmi jejich konzumace pro naše zdraví. Cílem je rozvíjet komunikační schopnosti, verbální i neverbální projev dětí. Děti si rozšíří a upevní poznatky o podzimní přírodě a jejích proměnách, na vycházkách se budou seznamovat s listnatými i jehličnatými stromy a jejich plody. Učíme se všimát si dění v přírodě, odletu ptáků a příprav zvířat na zimu a vyjadřujeme vlastní prožitek z přímého kontaktu s přírodou – slovně, dramaticky, výtvarně apod. Děti se budou seznamovat s různými přírodními materiály, které budou využívat při tvoření.

V části „Co dokáže počasí“ se děti dozví, jaké druhy počasí mohou zažít. Děti se zaměří na vlastní pozorování a využijí již získané zkušenosti. Pravidelně budou pozorovat počasí venku a ve třídě si povedou kalendář počasí. Seznámí se také se čtyřmi ročními obdobími a obvyklým počasím pro každé z nich. Děti budou trávit dostatek času denně za jakéhokoliv počasí, aby měly možnost se otužovat a budovat svoji fyzickou i psychickou odolnost. Chceme vést děti k aktivnímu prožívání volného času, a tak rádi využijeme větrného dne k výrobě a pouštění draků.

Děti se seznámí nejen se svátkem Halloween a jeho typickými symboly, ale také se zaměříme na typicky české svátky a tradice, například dušičky. Budeme hrabat listí a využívat ho k hrám a tvoření. Během tématu Zaměříme se také na proměny barev v přírodě, kouzla a pokusy. V životě nás nejen na podzim obklopuje spousta barev, a tak se je naučíme rozlišovat a experimentovat s nimi.

Ke konci podzimu se seznámíme s tradicí a legendou svatého Martina. Zahrajeme si na toto téma hry, uděláme si vhled do historie.

Během tématu „Naše tělo“ a „Chráníme si zdraví“ se děti naučí pojmenovat části těla a některých orgánů, seznámí se s ochranou vlastního zdraví a prevencí úrazů. Naučí se některým poznatkům z poskytování první

pomoci. V návaznosti na to se děti naučí vážit si svého zdraví a předcházet bacilům a nemocem tím, že budou vedeny k rozvíjení zdravého životního stylu, zdravé výživě plné čerstvého ovoce a zeleniny, hygieny a péče o své tělo. Děti budou také vedeny k tomu, aby pomáhaly spoluvytvářet zdravé a bezpečné prostředí a respektovat handicapované spoluobčany. Děti budou poznávat svět pomocí všech smyslů. Svou pohybovou a fyzickou zdatnost si děti budou posilovat každodenním cvičením a pohybem, relaxačními technikami a odpočinkem.

Barevné rozlišení vzdělávacích oblastí:

Dítě a jeho tělo

Dítě a jeho psychika

Dítě a ten druhý

Dítě a společnost

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se v terénu)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- poznat napsané své jméno, poznat svoji značku
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- všimát si změn a dění v nejbližším okolí

2. Zima aneb „Na zahrádce první vločka, zvířátkům se klíží očka“

- Těšíme se na Advent
- Adventní čas
- Zima kolem nás
- Zimní sporty a radovánky
- Každý má své povolání
- Když se stane nehoda, aneb záchranáři, hasiči a policie
- Týden naruby
- Co se děje ve Vesmíru
- Masopustní veselí
- Budu školákem, aneb co se ještě naučím

Vzdělávací záměr:

V období adventu a Vánoc se děti seznámí s dětskou poezií, naučí se různá říkadla, básničky, písničky a koledy často doprovázené pohybem. Hojně se budeme věnovat tradicím a zvykům vánočních svátků. Děti společně prožijí týden plný čertovin a na jeho závěr přivítají Mikuláše písničkami a říkankami, které se v tomto období naučí. Kouzlo Vánoc prožijeme všemi smysly, školku si provoníme vůní vánočního cukroví. Vyrobíme si adventní věnec, ozdobíme si vánoční stromeček vlastnoručně vyrobenými dekoracemi.

V jednotlivých tématech se zaměříme také na rozvoj svého mravního a estetického vnímání, citění a prožívání. Budeme si upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí, učit se projevovat své city a pocity. Budeme si pěstovat nejen úctu k lidem a přírodě, ale i věcem, které nás obklopují. Jednotlivé třídy se dočkají nadílky od Ježíška, proto se také naučíme, že s hračkami zacházíme šetrně a dělíme se o ně s kamarády.

V novoročním období prožijeme novoroční tradice, budeme sdílet své zážitky z Vánoc, Silvestra, uspořádáme tříkrálový průvod. Budeme rozvíjet svoji schopnost naslouchání druhým.

V tématu „Zima kolem nás“ se děti seznámí s charakteristickými znaky zimy, a to jak na vycházkách, tak i při vyprávění ve třídě. Zaměříme se na proměny přírody a počasí a budeme objevovat, jak si počínají zvířátka v zimním období. Formou experimentů děti budou objevovat vlastnosti sněhu a ledu.

Během tématu „Zimní sporty a radovánky“ si děti při příznivém počasí postaví sněhuláky, budou hrát hry ve sněhu, bobovat, koulovat se, a tím si rozvíjet své pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Děti budou seznámeny s bezpečností a ochraně zdraví při zimních radovánkách a v zimním období, naučíme se, jak se v zimě správně oblékat. Přiblížíme si zimní sporty a život ve studených zemích.

V části „Každý má své povolání“ poznají děti význam práce dospělých, naučí se pojmenovat profese a činnosti, které dospělí provádějí. Budeme si povídat o povolání rodičů a o tom, čím by děti chtěly být, až vyrostou. Při hrách a činnostech budou děti napodobovat práci dospělých a uvědomí si význam lidské činnosti pro společnost a také pro vlastní živobytí. Díky tomu si také vytvoří kladný vztah k učení. V rámci tématu si děti vytvoří pozitivní vztah k práci, budou se učit spolupracovat a komunikovat při řešení problémů. Činnosti budou přispívat k poznávání okolního světa o tom, jak věci ve světě dospělých fungují. Pomocí různých činností si přiblížíme život některých slavných osobností. Podpoříme tak rozvoj dětské fantazie a estetického citění. Poznáme a porovnáme přínos různých osobností z historie i současnosti. Povíme si o významných panovnících, objevitelích, vynálezcích či umělcích.

Získáme také poznatky o profesích, které tvoří záchranný integrovaný systém. Naučíme se, jak předcházet nehodám a úrazům a jak se zachovat v případě, že se nehoda stane. Děti si vyzkoušejí různé aktivity na téma hasiči, policie a záchranáři.

V tématu „Týden naruby“ se zaměříme na wellbeing. Chceme prožívat radost, zábavu, smích, pospolitost v pohodovém prostředí s kamarády. Zahrajeme si spoustu her, které mají za cíl rozvíjet naše prosociální chování a empatii. Prožít radost, zasmát se, udělat si legraci sám ze sebe chceme během dne oblečení naruby a dne bláznivých účesů. Také si na pár dní vyměníme třídy. Děti si vyzkouší adaptovat se na změny pedagogů, na změny prostředí, naučí se zorientovat v nové situaci, což při vstřícném vedení přispěje k budování psychické odolnosti dětí a přípravě na nové prostředí školy.

S další českou tradicí se setkáme v tématu „Masopustní veselí“, kdy se ruku v ruce se zvyky zaměříme také na barvy a naše emoce. S dětmi prožijeme veselý karneval spojený s pečením tradičních dobrot.

V tématu „Budu školákem, aneb co se ještě naučím“ si děti pomocí didaktických pomůcek, pracovních listů a labyrintů, procvičí předmatematické představy, logické myšlení, paměť a představivost. Děti se naučí rozpoznávat a pojmenovávat různé geometrické tvary, s nimiž se setkají v mateřské škole. Děti se také budou zdokonalovat v oblasti zrakového a sluchového vnímání. V oblasti sluchového vnímání se děti naučí rozlišovat první, později i poslední hlásku ve

slově, určovat počet slabik tvořící slovo. V rámci předčtenářských dovedností se děti budou seznamovat s písmenky, které se naučí podle tvaru přiřazovat a sestavovat z nich své jméno. Zařadíme také schopnost poznat a vytvořit rým, tvořit synonyma, homonyma, antonyma a nadřazené pojmy.

V tématu „Co se děje ve Vesmíru“, si děti zahrají na kosmonauty a své znalosti o naší galaxii si doplní prací s encyklopediemi a interaktivními knihami. Pochopíme princip střídání ročních období a střídání dne a noci. Poznáme planety naší sluneční soustavy, dozvíme se o souhvězdích a Slunci, největší hvězdě naší galaxie.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

3. Jaro aneb „Každá kytka maličká radost má ze sluníčka“

- Vítáme jaro
- Kamarádka kniha
- Moje zahrada
- Velikonoční tradice
- Naše planeta a ekologie
- Čarodějnice a jejich kouzla
- Moje rodina
- Zvířátka a jejich mlád'átka
- Od housenky k motýlkovi
- Život na louce a u rybníka
- Podmořský svět
- Zvířátka v ZOO

Vzdělávací záměr:

S příchodem jara se děti seznámí s typickými znaky tohoto ročního období. S pomocí obrázků, hudebně pohybových her, písniček a říkanek získají přehled o změnách v přírodě a počasí na jaře, a tyto poznatky budou schopny porovnat s charakteristickými znaky dalších ročních období. Děti se dozví, jak důležitá je půda, voda, vzduch, světlo a teplo pro rostliny a jejich růst, což si budou moci vyzkoušet při jejich sázení a pěstování. Rozšíříme si poznatky o tom, co vše se dá pěstovat na zahrádce. Proměny přírody na jaře děti budou vnímat všemi smysly, naučí se poznávat a pojmenovávat některé jarní květiny, budou pozorovat pučící a kvetoucí stromy, naučí se různá jarní říkadla a písničky a zahrají si jarní pohybové hry. Taktéž si budeme povídat o probouzení zvířat ze zimního spánku a o jejich mlád'atech. Rozšíříme slovní zásobu dětí o jména zvířecích rodin i názvy jejich příbytků a naučíme se poznat jejich charakteristické znaky a dozvíme se, jaký užitek mohou přinést lidem. Setkáme se také se živými zvířátky.

Planeta Země je plná překvapení, děti se dozví, co je to oceán, ostrov, hory, poušť apod. V hlubině oceánu je spousta neprozkoumaných míst a pestrého života, které společně s dětmi odhalíme a zvolíme si krále moře. Také se blíže zaměříme na pestrý život na louce i u rybníka. Děti se seznámí se všemi tvory, kteří žijí v trávě na louce a s lučními květinami. Děti si prohloubí znalosti o životě rostlin, hmyzu i drobných živočichů a uvědomí si jejich význam v přírodě. Zblízka poznáme život a vývojový cyklus motýlů. Děti budou pozorovat vývoj motýla od malé housenky, přes její růst, zakuklení a vylíhnutí a

vše pomocí fotoreportáže dokumentovat. Vylíhnuté motýlky pak společně vypustíme do přírody.

V tématu „Naše planeta a ekologie“ znovu dětem vysvětlíme důležitost třídění odpadu a nebezpečí odhazování odpadků v přírodě. Naučíme se všimat pořádku či nepořádku kolem sebe i v okolní přírodě a dozvíme se, jak se můžeme o pěkné prostředí zasloužit i my sami, tj. chránit životní prostředí, naučit se vnímat škodlivé jevy, které mají na naše prostředí a zdraví vliv. Děti pochopí, že příroda má ohromnou sílu a je neustále v pohybu. Společně objevíme, co jsou to čtyři živly – voda, oheň, země, vzduch. Zdůrazníme důležitost vody a hospodaření s ní. Dozvíme se o koloběhu vody. Pomocí pokusů a experimentů probádáme různé fyzikální jevy. Oslavíme den vody, den Země a rozloučíme se se zimou.

V tématu „Kamarádka kniha“ se budeme věnovat našim oblíbeným knížkám, pohádkám, naučným knížkám a encyklopediím. Budeme si vytvářet vztah ke knížkám, naučíme se v nich orientovat. Děti si uvědomí, že v knížky jsou plné zajímavých informací a vysvětlíme si, co jsou to učebnice. S blížícím se zápisem do školy se zdokonalíme v různých předškolních dovednostech, zejména ve zrakové orientaci, zrakové a sluchové paměti, pravolevé, prostorové a časové orientaci, grafomotorice. Přiblížíme si některé hlásky, budeme cvičit schopnost umět se podepsat, budeme se věnovat rozvoji řeči v lexikálně sémantické rovině, morfologicko – syntaktické rovině i v pragmatickém užití řeči.

V období Velikonoc se děti seznámí se zvyky, obyčejí a lidovou tvořivostí těchto svátků. Vyrobí si typické dekorace, kterými si vyzdobí třídu, naučí se velikonoční koledy, a tím se připraví na pomlázku.

„Čarodějnice a jejich kouzla“ je téma, ve kterém se vrátíme ke zvykům a tradicím. Povíme si, co se děje o Filipojakubské noci, zahrajeme si na čaroděje a kouzelníky, naučíme se kouzlit a vařit čarodějnické lektvary, osvojíme si různá říkadla a rozpočítadla. Důraz bude kladen i na téma bezpečnosti chování v blízkosti ohně.

V tématu „Moje rodina“ si děti osvojí strukturu rodiny a rodinných vztahů, upevní svůj citový vztah k rodině a také k blízkým přátelům. Přiblížíme si každodenní činnosti, které zařadíme do určité denní doby. Život rodiny se odráží při spontánních hrách. Společně budeme nacvičovat písničky a básničky, které na besídce zazpíváme svým nejbližším.

Společně s maminkami děti oslaví jejich svátek. Vyrobí maminkám přáníčka, dárečky, zazpívají jim písničky a básničky. Děti si uvědomí důležitost

role matky v rodině. Postupně si upevní citový vztah k rodině, přiblíží si strukturu rodiny a rodinných vztahů.

Při tématu „Zvířátka v ZOO“ se děti seznámí se zvířaty z různých kontinentů a z encyklopedií se dozví různé zajímavosti o jejich životě.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- konstruktivní a grafické činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

4. Léto aneb „Kam sluneční paprsek dopadá, tam je zdraví a dobrá nálada“

- Bude léto
- Cestujeme bezpečně

Vzdělávací záměr:

V tématu „Bude léto“ prozkoumáme a prožijeme změny v přírodě, budeme poznávat a ochutnávat zralé plody a bylinky, budeme si povídat o sklizni, počasí, o zvířátkách v létě a o tom, co potřebují. Děti se také dozví o letním slunovratu a svatojánské noci.

Část tématu bude věnována také letním aktivitám, jak si můžeme zpříjemnit léto a prázdniny nejen u vody, ale také různými výlety či sportovními aktivitami.

S čím dál teplejším počasím přichází plánování dovolené, kam děti s rodiči vyrazí na prázdniny. Proto se v tématu o cestování zaměříme na poznávání nejen světa, ale i naší České republiky, která nabízí mnoho krásných míst k navštívení, nejen přírodních, ale i kulturních památek ve městech. Využijeme nejrozličnější stavebnice a pomůcky k zobrazení významných staveb. Poznávat budeme i celý svět, děti se dozví, jaké národnosti žijí na různých kontinentech, co je to poušť, oceán, ostrov, velehory apod.

Jak se bezpečně cestuje? To se děti dozví při rozhovorech o dopravních prostředcích a o dopravě, seznámí se s jednoduchými dopravními situacemi, naučí se poznávat semafor a některé dopravní značky a dodržovat bezpečnostní pravidla.

Na závěr školního roku se předškoláci rozloučí se školkou na slavnostním pasování na školáky a celá školka si užije spoustu zábavy.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- chápat slovní vtip a humor
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- zorganizovat hru
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

8. Evaluace

Evaluace je důležitou součástí pedagogické práce. Cílem evaluace je ověřit úroveň dosahování vzdělávacích cílů a zlepšit kvalitu výchovně vzdělávací práce mateřské školy.

Jde o proces, který je realizován systematicky podle předem připraveného plánu. Je to soustavné vyhodnocování vzdělávacích činností, podmínek i organizace, realizované uvnitř mateřské školy. Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně slouží jako východisko pro další práci.

Evaluační procesy rovněž směřují k tomu, aby dítě ukončující své předškolní období mělo veškeré kompetence stanovené RVP PV i základy kompetencí podmiňujících harmonický život dítěte i jeho další růst.

Autoevaluace probíhá na úrovni mateřské školy i na úrovni třídy.

Metody a časový plán evaluace:

- pozorování dětí - každodenně
- záznamy o individuálním rozvoji dítěte – 2x ročně + individuálně podle potřeby
- vedení portfolií dětí - průběžně
- hodnocení výstupů vzdělávacích činností ve třídě – po každém tématu
- analýza IVP a PLPP – zpravidla cca 1x za 6 měsíců i častěji
- hospitace, pohospitační rozbor – podle potřeby. U nových a začínajících pedagogů během 2 měsíců od nástupu
- přímá kontrola pravidelná, nepravidelná (dodržování pracovní doby, efektivní využívání pracovní doby, vedení dokumentace, inventarizace atd..) - podle potřeby
- analýza třídní i školní dokumentace - průběžně
- pedagogické porady – podle potřeby, cca 1x za 2 měsíce
- společné diskuze pedagogů – průběžně
- pracovní porady – společné diskuze všech zaměstnanců – podle potřeby
- analýza podmínek vzdělávání – 1x za rok
- analýza plnění plánu činnosti zaměstnanců – 1x za měsíc
- dotazníky pro pedagogické zaměstnance školy – podle potřeby
- ankety a dotazníky pro rodiče – podle potřeby

- zhodnocení školního roku ve výroční zprávě o činnosti školy– 1x za rok

Odpovědnost za hodnocení:

- odpovědnost za průběh a výsledky vlastního hodnocení nese ředitelka mateřské školy. Provádět evaluaci však nemůže sama. Aby bylo hodnocení objektivní a platné, je třeba, aby sběr informací provádělo co nejvíce pracovníků.
- Hodnotiteli jsou:
 1. ředitelka
 2. učitelky
 3. provozní zaměstnanci
 4. rodiče

Oblasti evaluace:

a) Hodnocení ŠVP a TVP

Cílem této oblasti je sledování a ověření naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíli RVP PV. Vyhodnocení ŠVP PV a TVP je prováděno dvěma dílčími hodnoceními.

- **Hodnocení podtémat integrovaných bloků podle TVP**

Cíl: zhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit si případná opatření do dalšího tematického plánu v rámci podtémat integrovaného bloku podle TVP

Kdy: vždy po ukončení tématu

Kdo: učitelky v jednotlivých třídách

- **Soulad TVP a ŠVP PV, soulad ŠVP PV a RVP PV**

Cíl: zhodnotit naplnění záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod a forem práce

Kdy: 1x ročně projednání na pedagogické poradě – konzultace

Kdo: učitelky, ředitelka

b) Hodnocení vzdělávacích pokroků dítěte

- **Záznamy o individuálním rozvoji dítěte**

Cíl: zhodnotit vývoj dítěte v jednotlivých oblastech vývoje, co dítě v daném časovém období zvládlo, jak se adaptovalo, zda je rozvoj dítěte v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi atd.

Kdy: 2x ročně (po adaptaci dětí – podzim; jaro), případně podle potřeby na základě pozorování dítěte častěji

Kdo: učitelky ve třídě

- **Vedení portfolia dítěte**

Cíl: shromažďování materiálů, které dokumentují stav a rozvoj učení dítěte – např. dětské práce, výkresy, didaktické listy, výrobky, komentáře učitelky, apod.

- Kdy: průběžně
- Kdo: učitelky v jednotlivých třídách

c) Hodnocení podmínek vzdělávání

Cílem je vyhodnotit podmínky pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP PV

- **Hodnocení personálních podmínek**

Cíl: zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP PV

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

- **Hodnocení materiálních podmínek**

Cíl: zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP a RVP PV

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

- **Hodnocení organizačních podmínek**

Cíl: zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování cílů ŠVP

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

- **Hodnocení psychosociálních podmínek**

Cíl: zhodnocení vytváření vyhovujících psychosociálních podmínek při vzdělání dětí, jejich odpovídající soulad s ŠVP PV

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

- **Hodnocení řízení**

Cíl: zhodnocení řízení školy, do jaké míry odpovídá požadavkům ŠVP

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

- **Hodnocení spoluúčasti rodičů**

Cíl: zhodnocení rozsahu spolupráce s rodiči, do jaké míry odpovídá požadavkům ŠVP PV, co je potřeba ve vztahu k rodičům dětí zlepšit či změnit a zhodnocení včasné informovanosti rodičů

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

- **Hodnocení životosprávy dětí v mateřské škole**

Cíl: zhodnocení, zda životospráva v mateřské škole vyhovuje požadavkům RVP PV, co je potřeba zlepšit či změnit

Kdy: 1x za rok

Kdo: ředitelka, všichni zaměstnanci školy – dotazníky nebo rozhovory

d) Hodnocení práce učitelek

- Cíl: zhodnocení úrovně vykonávané práce v souladu s pravidly danými RVP PV s důrazem na přístup k dětem, pedagogický styl, vzdělávací nabídku a profesionální dovednosti související s pedagogickým procesem.

Kdy: průběžně – orientační vstupy ředitelky, hospitace ředitelky u učitelek podle potřeby, hospitace uvádějících učitelek u začínajících učitelek;

Podle potřeby - autoevaluační dotazník učitelky MŠ

Kdo: učitelky, ředitelka

9. Seznam příloh:

- Příloha č. 1: Školní program primární prevence sociálně patologických jevů
Příloha č. 2: Roční plán EVVO

Tento Školní vzdělávací program vstupuje v platnost dnem jeho vyhlášení 1. 9. 2024 na dobu neurčitou. Dnem vyhlášení tohoto Školního vzdělávacího programu končí platnost Školního vzdělávacího programu vydaného dne 1. 9. 2023, pod č. j. MŠ 42/2023.

Změny ve Školním vzdělávacím programu jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.

Zpracovala: Mgr. et Bc. Markéta Šollerová, ředitelka MŠ Zbuzany

Projednáno a schváleno na pedagogické poradě 24.6.2024